Jari Kostama
7.2.2022

Talousvaliokunta
Eduskunta
Talousvaliokunta@eduskunta.fi

Asia: U 71/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotusluonnoksesta komission asetukseksi tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun asetuksen (EU) N:o 651/2014 muuttamisesta (valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muuttaminen)

Energiateollisuus ry:n lausunto

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

ET tukee vahvasti EU:n tavoitetta hiilineutraaliudesta vuoteen 2050 mennessä sekä tavoitetta 55 prosentin nettopäästöjen vähentämisestä vuoteen 2030 mennessä. EU:n valtiontukiohjeiden uudistamisella on tärkeä rooli näiden tavoitteiden saavuttamisessa. Koska yleinen ryhmäpoikkeusasetus on osa valtiontukikehystä, on erittäin tärkeää, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkistuksessa otetaan huomioon ilmasto-, ympäristönsuojelu- ja energia-alan valtiontukea koskevien suuntaviivojen kehittäminen.

Green Dealin tavoitteiden saavuttamisen tärkeys on kiistaton, ja siksi on ymmärrettävää, että yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkastelussa Green Dealin tavoitteet ovat keskiössä. EU:n sisämarkkinoiden toiminta on kuitenkin myös pidettävä mielessä tällaisen tarkastelun aikana. On varmistettava, että ryhmäpoikkeusasetuksen tarkistaminen ei aiheuta markkinoiden vääristymistä, vaikka tuki kohdistetaan vihreisiin investointeihin. Ensisijaisena välineenä hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä tulisi olla EU:n päästökauppajärjestelmä, koska se on selkeästi perusteltu ja kustannustehokas tapa vähentää päästöjä.

Yleisesti ottaen on varmistettava, että kaikilla kannustimilla ja tukimenetelmillä on selkeä ja täsmällinen tarkoitus, jotta voidaan arvioida, onko kannustin ollut tehokas ja milloin se voitaisiin poistaa. Tuki voi olla perusteltua markkinoille tuleville uusille teknologioille, mutta tällaisissakin tapauksissa tuen tarpeen on oltava oikeasti olemassa ja sen on oltava mitattavissa.

Teknologianeutraaliuden merkitys

Ilmastonmuutos on vakava ongelma, joka pitäisi ratkaista elämämme aikana. Haasteen voittamiseksi mitään hiilineutraalia teknologiaa ei saa jättää ottamatta huomioon, vaan kaikkien valintojen tulee olla objektiivisia, teknologianeutraaleja ja perustua pelkästään päästöjen vähentämiseen.

Myös tuki-intensiteetin kasvua arvioitaessa on otettava huomioon teknologianeutraalius. Hukkalämmön talteenottoteknologiat kehittyvät ja hukkalämmön hyötykäyttö lisääntyy. On mahdollista, että ympäristöhyödyt ovat jopa suuremmat kuin uusiutuvilla energialähteillä, mutta uusien teknologioiden luominen saattaa vaatia myös valtion tukea. Siksi hukkalämpö olisi rinnastettava uusiutuviin energialähteisiin 46 artiklan 4 kohdassa.

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Sähköistyminen on ratkaisu ilmastohaasteisiin

Sähköistymisellä on tärkeä rooli Green Dealin tavoitteiden saavuttamisessa. Uskomme, että yritysten sähköistämistä tulee tukea, ei pahentaa. ET ei tue 44 §:n 5 momentissa esitettyä ehdotusta lisäehtojen lisäämisestä energiaintensiivisten yritysten veronalennuksille. Tällaiset ehdot olisivat rasittavia sekä verovähennyksiä hakeville energiaintensiivisille yrityksille että niitä käsitteleville sähköverkkoyhtiöille. Emme myöskään tue energiaverodirektiivin ehdotusta poistaa mahdollisuus soveltaa erillisiä verokantoja yritys- ja muuhun tarkoitukseen.

Uusien määritelmien luomista tulee harkita huolellisesti

102 artiklaan (102e) on tuotu vähähiilisen vedyn määritelmä. On erittäin tärkeää, että eri lainsäädäntöaloitteissa sovelletaan samoja määritelmiä ja kriteerejä. Tämän takia pyydämme kiinnittämään erityistä huomiota em. määritelmään siten, että valtiontuet osaltaan vahvistavat eivätkä heikennä tulevaisuuden mahdollisen vetytalouden rakentamista.

Useissa eri tilanteissa, kuten 43 artiklan 3 kohdassa ja 44 artiklan 4 kohdassa, kestävyys määritellään direktiivin (EU) 2018/2001 liitteessä IX olevassa A osassa. Liitteen IX osassa A mainitaan kuitenkin biokaasun osalta vain biokaasun tuotanto liikenteeseen. Ihmettelemme, soveltuuko liite IX kaikkeen biokaasuun sen käytöstä riippumatta. Vastaavien sekaannusten välttämiseksi kaikki määritelmät tulee harkita huolellisesti ja kuvata selkeästi.

Lisätietoja: Jari Kostama, jari.kostama@energia.fi, 050 3011 870